

τά λογογραφήματα και εἶνε μέχρι ψυχώσεως λάτρεις τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν. Καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν χαιρετᾷ ὁ πνευματικὸς κόσμος μετ' ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὴν εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῶν Πρωθυπουργῶν ἀνοδὸν του. Ὁ κ. Σκουλούδης τῇ 1869 ἐξέδωκε ποιητικὴν συλλογὴν, τὴν «Ἐπτάλοφον», ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλα ποιήματα μετ' ὄνομα «Θυμέλη». Ἀλλὰ καὶ κατόπιν εἰς λευκώματα κυρίων ἔγραψε χαριτωμένους στίχους. Οἱ παλαιότεροι λόγιοι, ὡς ὁ Σουρῆς, ὁ Παλαμᾶς, ὁ Βελλιανίτης, ὁ Πολέμης, ὁ Καμπούρογλου, ὁ Γαβριηλίδης ἀνεστρέφοντο μετὰ τοῦ πολυταλάντου λογίου καὶ συνεγευμάτιζον εἰς τὰς πλουσίας τραπέζας του. Καὶ ὅλοι ἀπελάμβανον τοῦ Ἀμφιτρώωνος τὴν ἀβρὴν σπινθηρίζουσαν εὐφυΐαν. Διότι ὁ κ. Σκουλούδης εἶνε θελκτικὸς causeur.

Ἄλλ' ὁ νέος Πρωθυπουργὸς κυρίως εἶνε φιλοτεχνος. Κέκτηται πολυτιμωτάτην συλλογὴν ἀρχαίων εἰκόνων μεγάλης ἀξίας, ὡς Πρόεδρος δὲ τῆς Ἑθνικῆς Πινακοθήκης εἰργάσθη μετὰ πολλοῦ ζήλου.

Ἡ «Πινακοθήκη» ἣτις ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἐπὶ δεκαπενταετίαν συνεχῶς ἔχει τὴν τιμὴν νὰ τὸν ἔχη συνδρομητὴν—δὲν λησμονοῦμεν μάλιστα ὅτι κάποτε ἐν φύλλον ἀπωλεσθὲν ἔσπευσε νὰ τὸ ζητήσῃ ἐκ τοῦ γραφείου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς σειρᾶς—αἰσθάνεται ἰδιαίτεραν χαρὰν, διότι τῆς δίδεται εὐκαιρία νὰ

γράψῃ δι' ἓνα «ἐπιφανῆ—ἀφανῆ» ἐργάτην τοῦ πνεύματος.

✧

Ὁ κ. Σωτηριάδης, ἱστορικὸς καὶ ἀρχαιολόγος, συνεχίζων καὶ ἐφέτος τὰ, ἐκτὸς τοῦ κύκλου του, ἐλεύθερα Σαββατικά μαθήματα, ὡς θέμα ὥρισε τὰ δημοτικά ἄσματα τοῦ Ἀκριτικοῦ κύκλου. Ὁ εὐφραδὴς καθηγητὴς ἀπέκτησε εὐρύτατον παμποίκιον ἀκροατήριον ἐκ διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων, μετ' ἐγγενοῦς ἀντιπροσωπεΐαν τοῦ ὁραίου φύλου. Ἐγιναν τὰ μαθήματά του τῆς μόδας. Ἐννοεῖται ὅτι τίποτε νέον ἐπιστημονικῶς δὲν προσθέτει ὁ ἀγορητής, ὅστις οὔτε διδάσκει, οὔτε Πανεπιστημιακὸν μάθημα κἀμνεῖ. Ἐρμηνεύει μᾶλλον τὰς δυσνοήτους λέξεις καὶ ἐξηγεῖ τὴν ἔννοιαν. Διὰ τοὺς ἀμυήτους εἶνε βεβαίως ὀφείλμιος ἡ ὁμιλία του, ἣτις ζωηρὰ καὶ παραστατικῇ, δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μελέτην τῶν, μὴ ἐπαρκῶς γνωστῶν, ἔργων τῆς Ἑλληνικῆς Μεσαιωνικῆς λογοτεχνίας. Διότι ὁ κ. Σωτηριάδης ἐνθουσιάζεται ὁμιλῶν, συγκινεῖται καὶ ἀκούεται εὐχαρίστως.

Διόλου παράδοξον ἂν μεταδοθῇ ἡ καινοτομία καὶ εἰς ἄλλους καθηγητάς. Ὁ κ. Μομφερράτος καθηγητὴς τοῦ Ἀστυκοῦ δικαίου, πρῶτος ἀκολουθῶν τὸν κ. Σωτηριάδην, θὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τοὺς φοιτήτάς περὶ τοῦ ποιητοῦ Λεοπάρδη.

ΔΑΦΝΙΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

Τὸ τελευταῖον πρωτότυπον ἔργον ἐδόθη ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς δ. Κοτοπούλης καὶ εἶνε ἡ «Καινούργια ζωὴ» τοῦ κ. Μ. Ἰωσήφ. Ὁ ἀβρὸς τὴν τε ὑφὴν τοῦ διαλόγου καὶ τὴν ἠθικὴν ἀντίληψιν συγγραφεὺς ἐξήλωσε δρᾶσιν ἀγαλινώτου καὶ ἐκφυίου ρεαλισμοῦ. Ἀλλὰ τὸ δραματικὸν αὐτὸ εἶδος ἀπαιτεῖ κάποια ἐξαιρετικά προσόντα δυνάμεως. Καὶ ὁ κ. Ἰωσήφ εὐδοκίμει μόνον εἰς τὰ ελαφρά κοινωνικά ἔργα.

Ἡ ὑπόθεσις δὲν ἔχει πρωτοτυπίαν. Λέπει δὲ ἡ παρατήρησις. Μετὰ τὸ «Χαλασμένο σπίτι» τοῦ κ. Μελά ἦτο δύσκολον ὁ συγγραφεὺς νὰ προσθέσῃ τι. Ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Ἡλιάδης εἰς τὸ «Νεκρὸσπίτον» μᾶς ἔδωκεν ἀρκετὰ ὡμὴν τὴν οἰκογενειακὴν ἀνθρωπικότητα.

Εἰς ἓν σπίτι μαίνεται τὸ χαρτοπαίγνιον, καὶ ἐκ τῶν ὄχι ἐντίμων κερδῶν του ζῇ μία διεφθαρμένη οἰκογένεια. Ἀποπειρῶνται νὰ ἠθικολογήσουν, ἀλλὰ ματαιῶς, τὰ παιδιὰ τῆς οἰκογενείας καὶ ἓνας θεὸς ὅστις ἐκτελεῖ χρεὴ ὑπέρτερον. Ὁ πατήρ, κυνικὸς μέχρι ἀναιδείας. Τὰ παιδιὰ—μὴ νόμιμα—κυλίνονται εἰς τὸν βόρβορον. Ἡ κόρη μεθυσμένη χάνει τὴν παρθενίαν της· ὁ υἱὸς καταχραστὴς, ζῇ βίον μετὰ γυναικά. Ὁ θεὸς, ὅστις ἐκφωνεῖ ρητορικοὺς λόγους, ἡ ἀστυνομία ἡ δουλικῶς ὑπεῖκουσα εἰς τὸν φαυλοκράτην βουλευτὴν, εἶνε ὅλα αὐτὰ ἐπαναλήψεις κοινοτυπῶν. Ἐν μὲν λέξει τὸ ἔργον εἶνε, ὅπως καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀπεκάλεσε κάποτε ἑαυτόν, «ἐπιβλητικῆς ἀρχιμίας»· τὸ ἐπιβλητικὸν ἔγκειται εἰς τὰς ὑπερβολικὰς κραυγὰς καὶ ἡ ἀσχημία εἰς τὰ ἐλαττώματα, σκηνηκὰ καὶ κοινωνικά. Ἡ κἀθαράς, ἡ ἀπολύμνησις μᾶλλον τῆς κόρης—τῆς ἀθώας ἀμαρτωλῆς—καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς

ἐπέρχεται διὰ τῆς... δραματικῆς σχολῆς τοῦ κ. Ἰωσήφ. Παρουσιάζεται δηλαδὴ ὡς ἀπὸ μηχανῆς... θεά, μία ἠθοποιὸς—φίλη τῆς ἀτυχησάσης· κόρη—ἣτις ὡς μόνην διέξοδον συμβουλεύει τὴν εἰς τὴν σκηνὴν προσφυγὴν των. Ἀφοῦ δὲ μετὰ γενναιοδωρίας, ἣτις δὲν ἔχει ὅμοιον παράδειγμα εἰς τὰ θεατρικά μὲς χρονικά, βοηθεῖ χρηματικῶς τὸν ἄσπτον υἱόν, οἱ νόθοι εἰσέρχονται εἰς τὸ θέατρον, μιλονότι ἔπρεπε προηγουμένως νὰ μὴ τεύσων εἰς μίαν προπαγανδαστικὴν σχολὴν τὴν τοῦ κ. Ἰωσήφ λ. χ. Ἡ εἰσοδος εἰς τὸ θέατρον εἶνε ἡ καινούργια ζωὴ, ἐνῶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς κατ' εὐφημισμὸν οἰκογενείας μένουν προσκεκολλημένα τὰ δυστυχισμένα, ὡς ὄστρακα, εἰς τὴν παλαιὰν ζωὴν. Ἡ δίκαιη προφανῶς ὁ ἠθικολόγος θεὸς, μὴ προσληφθεὶς τοῦλάχιστον θυρωρὸς τοῦ θεάτρον.

Ἐλέχθη ὅτι διὰ τῆς ὁμῆς διατυπώσεως τοῦ κακοῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ πρὸς τὸ κακὸν ἀποστρέφῃ. Ἡ ἐπικίνδυνος αὐτῇ θεωρία δὲν εἶνε πειστικὴ δικαιολογία. Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἐπέρχεται. Ἡ τέχνη δὲν κατ' ἐξοχὴν τῆς ἀνθρωπικότητος. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, διὰ τοῦ ἔργου συκοφαντεῖται ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία, διότι μεμνόμενα τινὰ παραδείγματα, ὅχι πρωτοφανῆ βέβαια διὰ πᾶσαν κοινωνίαν, δὲν εἶνε ἐπαρκῆ τεκμήρια δι' ἓνα συγγραφέα, ὥστε νὰ προβάλῃ ὡς διδάσκαλος ἢ ὡς ἱατρὸς ψυχῶν, ὅπερ θὰ ἐδικαιολογεῖτο μόνον εἰάν ἐπλεόναζεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ ἡ φαυλότης.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν, ἀλάριστος ἡ ἀποστολὴ τῶν ἠθοποιῶν. Ἡ δ. Κοτοπούλη μὴ ἔχουσα ῥόλον ἀντάξιον αὐτῆς, ἠρκέσθη νὰ ὑπενθυμίσῃ χωρὶς νὰ θέλῃ, ὡς μεθυσμένη, τὴν διπλωματίαν τῶν «Παναθηναίων».

ὁ κ. Μαρίκος κατέβαλεν ἀπεγνωσμένας προσπάθειάς διὰ νὰ φανῇ τραγικός εἰς τὸν ρόλον τοῦ λαϊκοῦ ἱεροκήρυκος. Τῆς παραστάσεως μετέσχε καὶ ἡ μαθήτρια τοῦ κ. Ἰωσήφ δεσποινὶς Ἀρώνη καὶ τοιουτοτρόπως ἡ παράστασις ἐνεῖχε καὶ αἰποῖαν ἔννοιαν ἐπιδείξεως τῶν προσόδων τῆς σχολῆς. Καίτοι ἀκατάλληλον τὸ ἔργον, ἡ δεσποινὶς Ἰωάννα Ἀρώνη ἀπέδειξε χαρίσματα λυρικῆς ἀπαγγελίας, μολονότι ἔπρεπε νὰ ἦτο φρικωτέρα· ἦτο κάτοχος ἐντελῶς τοῦ μέρους τῆς, πολὺ μελετημένη καὶ εὐπαρουσίαστος. Ἐχει εὐρὺ μέλλον. Ὁ κ. Βεάκης πολὺ καλός.

Καὶ μία λεπτομέρεια: Ἡ «Καινούργια ζωὴ» μετέχει τοῦ Ἀβερωφείου ἀγῶνος, ὅστις καὶ ἐφέτος ὑπῆρξεν ἀτυχής, διότι οὐδὲν ἔργον ἀναμφισβητήτως ἐπέπλευσεν.

Ἰδοὺ ὁ κατάλογος τῶν πρωτοτύπων ἐφεταινῶν ἔργων, ἐκτὸς τῶν Ἐπιθεωρήσεων:

«Νεκρόσιτο», «Ἐρεμία» Ἠλιάδου. - Πετάει, πετάει», «Ὁ θηλυκός» Κοπακάκη. — «Ἄλκης ὁ νέος», «Δὲν εἰμ' ἐγώ» Σενοπούλου. — «Μαῦρος Καβαλάρης» Ἀσπρέα. - «Φλοῖσος» Ἀλκή Θρύλου. - «Καινούργια ζωὴ» Ἰωσήφ. Δύναται νὰ προστεθῇ ἡ φάρσα «Ἐνεκα ὁ πόλεμος» ἣτις μολονότι πρωτότυπος ἐνεφανίσθη ὡς Γαλλικὴ. Πληθὺς δὲ μονοπράκτων. Συγγραφεῖς τῶν οἱ κ. κ. Ἀννίος, Τσοκόπουλος, Δημητράκοπουλος, Δεληκατερίνης, Δαραλέξης καὶ Λαδοπούλος τῆς «Ἐταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων». Ἐρχονται ἔπειτα οἱ διαγωνιζόμενοι τῆς αὐτῆς ἐταιρείας: Ζεῦγος Ζωιοπούλου, Ἠλιάδης, Γιοφύλλης, καὶ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ ἡ δ. Ταμπακοπούλου.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἔργων εὐτυχέστερον ὑπῆρξεν ὁ «Μαῦρος Καβαλάρης».

Ὁ θίασος τοῦ αἰκινίτου κ. Κονταράτου ἐτελείωσε τὰς ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Συντάγματος θερινὰς παραστάσεις μετὰ τὴν «Μιρέϊ» τὴν γλυκυτάτην ὄπερα—κωμικὴ τοῦ Γκουνῶ, μετὰ πρωταγωνίστριαν τὴν κ. Κεπαρίση, ἣτις πρώτη πρὸ πενταετίας ὑπεδύθη τὴν ἡρώϊδα τοῦ Μιστράλ μετὰ ζηλευτὴν ἐπιτυχίαν. Ὁ θίασος συνεχίζων τὰς παραστάσεις του ἐνεκαινίωσε τὴν χειμερινὴν περίοδον ἐν τῷ Δημοτικῷ θεάτρῳ μετὰ εὐεργετικὴν παράστασιν ὑπὲρ τοῦ «Πατριωτικοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλληνίδων». Ἀμφότερα τὰ τμήματα τοῦ θιάσου ἐνεφανίσθησαν, τὸ μὲν μελόδραμα εἰς τὴν γ' προᾶξιν τοῦ «Χοροῦ μετῃμφοσιμένων», ἡ δὲ ὄπερᾶ εἰς τὴν γ' προᾶξιν τῆς «Πριγκηπισσῆς τῆς Σάσσων». Ὁ βαρύνωνος κ. Θεοδωρέσκο ἐπανέλαβε τὸ τραγούδι τοῦ Ξενιέ, ἡ κ. Ρεβέκκα ἐτραγουδῆσε τὴν «Μπαλάντα» τοῦ κ. Γ. Λαμπιλέτ καὶ ἓνα χαριτωμένο Γαλλικὸν τραγούδι τοῦ κ. Ναπ. Λαμπιλέτ, ὁ κ. Μπότσης ἓνα Ἰταλικὸν καὶ τὸ δημῶδες Ἑρινάκι καὶ ἐνεφανίσθη διὰ πρώτην φοράν ἡ Ἀμερικανὶς ἐλαφρὰ ὑψίφωνος κ. Χάριγκτων, ἣτις ἔχει γυμνασμένην καὶ συμπαθεῖ φωνήν. Ἐτραγουδῶσι «Τραβιάταν».

Ὁ θίασος θὰ παίξῃ πεντάκις τῆς ἐβδομάδος μέχρι τῆς 9 Φεβρουαρίου. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην θὰ παιχθῶν διὰ πρώτην φοράν πρωτότητα μὲν ἔργα ἡ «Μάρτυς» καὶ ἡ «Κρητικοπούλα» τοῦ κ. Σαμάρα, ὁ «Πρωτομάστορας» τοῦ κ. Καλομοίρη, ἡ «Ἀσπρη τρίχα» τοῦ κ. Λαυράγκα, ἐκ τῶν νεωτέρων ξένων ὁ «Μικρὸς Βασιλεὺς» ἡ τελευταία ἐπιτυχία τοῦ Κάλμαν, «Ἐπὶ τέλους μόνοι» τοῦ Λέχαρ. Ἐκ τῶν παλαιῶν ἡ «Μανον» καὶ ἡ «Μασκότ».

—Ὁ θίασος τῆς δ. Κοτοπούλης παρέτεινε μέχρι μέσων Νοεμβρίου τὰς παραστάσεις. Ἡ δ. Κοτοπούλη θὰ ἀναπανθῇ τὸν χειμῶνα. Ὁ λοιπὸς θίασος πιθανῶς νὰ ἐπιχειρήσῃ περιοδεῖαν ἐπαρχιακὴν, μετὰ πρωταγωνίστριαν τὴν κ. Λούη καὶ διευθυντὴν τὸν κ. Μυράτ.

—ὑπὸ τῆς κ. Ρεζάν σχηματίζεται θίασος, ὅστις θὰ μεταβῇ εἰς Κρήτην.

—Ἡ Κυβέλη ἴσως μεταβῇ εἰς Αἴγυπτον καὶ Κύπρον, ἐπανερχομένη δὲ πιθανῶς νὰ δώσῃ μερικὰς παραστάσεις εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον.

—Αἱ δεσποινίδες ἀδελφαὶ Νίνα καὶ Φρόσω Κόκκου εἰς τὴν τιμητικὴν τῶν «Ὁ Ἀγαπημένος τῶν γυναικῶν» ἔπαιξαν χαριτωμένα.

—Ὁ κ. Σαμάρας ἐτελείωσε τὴν «Κρητικοπούλαν». Ὑπολείπεται ἡ ἐνορχήστρησις, ἣτις θὰ ἀπαιτήσῃ δύο μῆνας.

—Ὁ κ. Λάσκαρης παρέδωκε πρὸς μελοποίησιν εἰς τὸν κ. Σακελλαρίδην τὸ λιμπρέττο νέας ὀπερέτας, καθαρῶς Ἀθηναϊκῆς, ἣν ἐπιτιμολόγησεν «Ἡ πρόθυμη χήρα». Ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἐξωφρενικὴ [μετὰ δύο μεγάλους κωμικοὺς ρόλους καὶ μετὰ τὴν χήραν ἣτις σπεύδει πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν τριῶν μακαριτῶν τῆς. Ὑπάρχει βεβαίως, ὅτι ἡ «Πρόθυμη» χήρα θὰ εἶνε κ.ί... εὐθύμη χήρα.

—Εἰς τὸ Σύνταγμα θίασος προχείρως καταρτίσθαι ὑπὸ τὸν κ. Χαντάν, θὰ παίξῃ τὴν Μακεδονικὴν ἐπιθεώρησιν «Τοῦ Κουτρούλη τοῦ πανηγυρι» ἔργον τοῦ κ. Βαλαλά μετὰ μουσικὴν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης κ. Γρέκα. Παρελαύνουν ἐν τῇ ἐπιθεωρήσει διάφοροι διεθνεῖς τύποι τῆς Θεσσαλονίκης.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἀπέθανεν ἐν Παρισίῳ ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς Παῦλος Ἐρβιέ, εἰς ἡλικίαν 58 ἐτῶν. Υἱὸς ἐμπόρου, ἐσπούδασε νομικὰ καὶ ἔγινε κατόπιν διπλωμάτης, ἀλλὰ ταχέως ἐγκατέλειψε τὴν διπλωματίαν χάριν τῆς φιλολογίας. Κατ' ἀρχὰς ἐνεφανίσθη τῷ 1882 ὡς χρονογράφος τοῦ «Γαλάτου». Τὰ χρονογραφήματά του ἐκείνα πολὺ πνευματώδη, ἐξέδωκεν εἰς τόμον μετὰ τὸν τίτλον, «Ἡ Παρισινὴ ἀνοησία». Τὴν φήμην του ἐστερέωσεν ἐν ἰδιόρρυθμον διήγημα «Διογένης ὁ σκύλος». Ἐπηρεολούθησαν τὰ μυθιστορήματα «Τὰ γαλατὰ καὶ τὰ πρά-

σινα μίτια», «Αἱ ἀνθρωποκτόνοι Ἀλπεῖς», «Ὁ ἄγνωστος», «Αἱ δύο ἀστείότητες», τὸ πολύκροτον «Φλέργ» λεπτὴ καὶ δηκτικὴ σάτυρα τοῦ κοσμικοῦ ἔρωτος, ἡ «Ἐξορκισμένη» καὶ τὸ θεωρούμενον ὡς ἀριστούργημα του «Ζωγραφισμένοι ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἑαυτοὺς τῶν» γεγραμμένων ἐν εἰδὲ ἐπιστολῶν. Εἰς τὰ μυθιστορηματά του ἀναδεικνύεται δεξιὸς ζωγράφος τῆς συγχρόνου κοσμικῆς ζωῆς, ἥς ἀνέλυσε τὰς κυριωτέρας ἐκφάνσεις. Ἀλλὰ ὡς δραματικὸς συγγραφεὺς εἶνε ἀνώτερος. Τὰ δράματά του «Τὰ λόγια μένου», ἡ «Τανάλις», τὸ